petrece, pentru român, acest lucru curios, că „a fi" nu însemnează nici a fi cândva, într-un timp privilegiat, nici a fi undeva, într-un loc privilegiat. Pentru ideea românească de existenţă e suficient să fi fost cândva şi undeva, oricând şi oriunde şi, pentru că viitorul e neştiut, chiar numai „să fi putut fi".

Lucrul acesta nu aparţine exclusiv românului. Aventura aceasta s-a mai întâmplat desigur în lumea veche şi pentru alţii. Dar acolo, sensul existenţial al lui *esse* a dizolvat sensul lui predicativ, aşa încât tot efortul filosofiei mai noi s-a desfăşurat mai ales sub forma preocupării existenţiale. E aci, desigur, o prefacere legată de o întreagă transformare a civilizaţiei europene. Românii au păstrat însă vechea atitudine existenţială. La ei, atitudinea existenţială a fost topită de aceea predicativă.

Caracterizarea românească a întâmplării mai cere însă o precizare. Pentru metafizica actualistă a Apusului, o întâmplare este, mai presus de toate, un fapt, o acţiune, o lucrare. Pentru român, dimpotrivă, întâmplarea este mai mult o schimbare de stare, adică rezultatul unei asemenea lucrări, înregistrat de către un